

Sociale participatie: smeerolie voor de samenleving, met de kennis en ervaring van ouderen

Op verzoek van het ministerie van VWS heeft de Raad van Ouderen het advies "Sociale participatie: smeerolie voor de samenleving, met de kennis en ervaring van ouderen" uitgebracht. In de adviesaanvraag, heeft VWS de Raad van Ouderen gevraagd om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Op welke wijze kan de samenleving, in algemene zin, worden opgeroepen en geactiveerd om te zorgen voor en/of om te zien naar elkaar?
- Hoe kan de groep vitale ouderen worden geactiveerd? Hierbij is het verzoek om met name in te zoomen op de groep ouderen die wel iets wil en kan doen, maar dit niet uit zichzelf doet.
- Welke condities zijn noodzakelijk om deze groep te activeren?

De Raad van Ouderen merkt in zijn advies op dat ze sociale participatie een zeer belangrijk doel vinden en geen middel om kosten van ouderen(zorg) voor de samenleving te beperken of zelf te bezuinigen. Hier ben ik het mee eens. Van de mensen tussen de 65 en 75 jaar is 48,4% actief als vrijwilliger. De Raad van Ouderen geeft aan dat er nog een grote groep mensen geactiveerd kan worden. Ook wordt in het advies aangegeven dat sociale participatie van en door ouderen sterk verschilt. Er zijn heel actieve ouderen maar ook ouderen die aangeven geen contact nodig te hebben. Veel ouderen willen van betekenis blijven voor de samenleving, ook als ze minder vitaal zijn of de gezondheid wat afneemt.

Ik herken het belang van veel van de aanbevelingen die door de Raad van Ouderen worden gedaan. Hieronder ga ik in op een aantal landelijke en lokale aanbevelingen. Daarnaast geeft de Raad van Ouderen in het advies ook aanbevelingen op individueel niveau.

- Wat betreft de aanbeveling over toekomstvisie op de samenleving komt deze deels terug in het hoofdlijnenakkoord ouderenzorg (HLO). Daarnaast werk ik aan een strategie ten aanzien van vrijwillige inzet. Samen met een coalitie van maatschappelijke organisaties en fondsen werken wij aan nieuwe vormen van vrijwillige inzet voor de toekomst. Te denken valt bijvoorbeeld aan meer flexibele vrijwillige inzet of werknemersvrijwilligerswerk vanuit werkgevers, zoals in het programma Good Busy van NOV.¹ In deze strategie is aandacht voor het stimuleren van vrijwillige inzet in de volle breedte dus zowel door jongeren als ouderen.
- Ik ben voornemens om als onderdeel van het HLO de maatschappelijke dialoog over ouder worden, waar de landelijke campagne "Praat vandaag over morgen" onderdeel van is, voort te zetten. Het doel van deze maatschappelijke dialoog is om mensen te stimuleren om na te denken over welke keuzes ze nu kunnen maken om te kunnen blijven doen wat voor hen belangrijk is. Dit gaat onder andere over sociale participatie.
- Aansluitend bij de aanbevelingen over ontmoetingsplekken in de wijk, community building en structurele financiering, is het voornemen om aanvullend op het Integraal Zorgakkoord (IZA) afspraken te maken over basisvoorzieningen op het gebied van gezondheid, ondersteuning, welzijn en zorg. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om laagdrempelige inloopvoorzieningen. De afspraken zijn gericht op het verstevigen van de structuur en basis in de wijk. Juist in de wijk, vlakbij mensen, wordt het welzijn en de gezondheid van mensen versterkt.
- Daarnaast worden in het HLO afspraken gemaakt over het versterken van mantelzorgondersteuning door gemeenten.

Ik ben de Raad van Ouderen dankbaar voor het advies. De aanbevelingen sluiten in grote mate aan bij de afspraken die afgelopen periode samen met veldpartijen zijn gemaakt. Ik blijf graag over dit thema, juist ook in de context van de recent afgesloten akkoorden, in gesprek met de Raad van Ouderen.

¹ Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk